

L'últim llibre de Miquel Gil

JOSEP VÍCTOR GAY

Miquel Gil amb Josep Pla, un dels personatges evocats a Bolados efervescents.

L'ACTIVITAT PERIODÍSTICA ES RELACIONA, moltes vegades, amb la creació literària, fins a l'extrem que molts periodistes ens podríem considerar com a literats a mig camí. I encara més: el somni de molts periodistes seria el de veure el nostre nom, la nostra signatura, no pas al peu d'una informació, ans obrint un llibre més o menys important.

Són molts els anys de convivència redaccional amb en Miquel Gil, els anys de *Los Sitios*, quan aquella Redacció, primer al carrer Nou i després a la carretera de Barcelona, ens permetia mantenir un entorn quasi familiar, on es compartien satisfaccions personals i ajudar-nos en moments difícils, i això ens dóna una certa autoritat per escriure aquest entorn literari que envolta els periodistes d'una certa generació.

L'obligació professional de tenir una cultura tan àmplia com fos possible, sacrificant una especialització avui a la moda de les anomenades «ciències informatives», ens permetia aquest esmentat contacte directe amb el món literari gironí, però obert a horitzons més amplis. En el cas d'en Miquel Gil hauríem d'esperar la darrera etapa de la seva vida per gaudir del seu primer llibre a mig camí de la literatura i el periodisme. Es tracta de *Bolados efervescents* (Edicions el Brau, Girona 1994). Una obra de difícil catalogació. De fet són un seguit de reculls, partint de les *Gacetillas* de la tercera pàgina del diari, que, segons assenyalava l'autor, va escriure, diàriament, una més de les que calien per al seu espai. Miquel Gil es recrea especialment en alguns personatges fonamentals de la cultura catalana feta des de Girona, com Salvador Dalí i Josep Pla. En Miquel va tractar-los repetidament, com també va fer amb Joaquim Ruyra (hi tenim unes pinzellades) o Josep Maria Gironella (una lamentable absència en aquest llibre). Igualment alguns dels «bolados» estan dedicats als governadors civils de torn, que eren uns veritables «virreis», amb un poder quasi absolut; darrera de la façana política hi veiem veritables misèries humanes que Miquel Gil ens presenta amb humor i crítica britànica.

Miquel Gil ens ha deixat un bagatge bibliogràfic notable, més enllà d'aquesta obra que és un veritable testament literari i periodístic que els joves informadors farien molt bé de llegir acuradament. El

seu llibre dedicat al mig segle de servei de Ràdio Girona és igualment fonamental per saber alguna cosa de la Girona dels anys vint i trenta i també de la dura postguerra a casa nostra. També va escriure una biografia del pintor olotí Lluís Carbonell (pare del reconegut artista Xavier Carbonell), que és també un retrat de la panoràmica artística a la Garrotxa i d'arreu de Girona dels anys centrals del nostre segle. I per encàrrec de la Caixa de Girona, va escriure el llibre dedicat a Cap Roig, una important aportació històrica a una de les iniciatives turístiques i urbanístiques més saludables que s'han portat a terme a la Costa Brava.

És ben cert que, com dèiem, hauríem d'esperar el moment tardor de Miquel Gil per descobrir la seva capacitat literària, basada en la professió periodística que havia exercit en el decurs de la seva vida. Els altres llibres que hem esmentat els podem considerar «d'encàrrec». Hi va esmerçar els seus coneixements que, com a periodista de la seva generació, eren amplis, però la seva prosa estava condicionada per la temàtica i, per tant, no podia córrer més enllà dels límits assenyalats pel mateix encàrrec.

Els seus «bolados», que ja té prou cura d'explicar als joves de quin producte es tracta i quines vinculacions tenien amb una Girona quasi màgica, com seria en l'antic cos de guarda de Pedret, són un exemple d'aquesta prosa forjada en el periodisme diari i esdevindrà un estil que algun dia algun professor universitari explicarà, i resultarà un tema més d'examen per als alumnes de lletres.

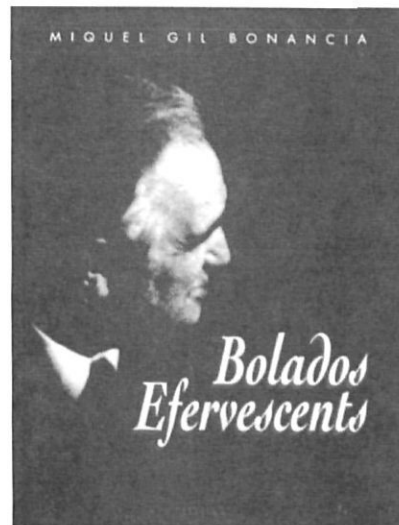
El tema central d'aquest llibre no és altre que la memòria periodística, escollint d'una banda aquelles notícies que el lector no veu mai a les pàgines del mitjà de torn i que, més enllà de l'anècdota, ens ajuden a explicar moltes de les realitats, per no dir les misèries que ens envolten, especialment en els mons polítics, socials i també artístics. L'encert de l'autor és doble, al nostre entendre: primer per la fórmula escollida, uns escrits breus, però suficients per valorar i copsar cada situació i el seu ritme, aplegant els que són d'abast personal o de les personalitats esmentades clarament, o no tant, i per temes.

La lectura és d'una amenitat total, engrescadora, que ens porta el somriure als llavis, tal volta pel fet de conèixer

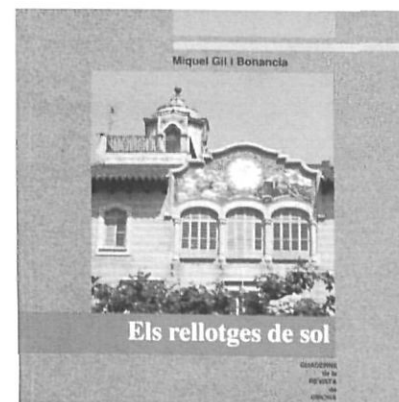
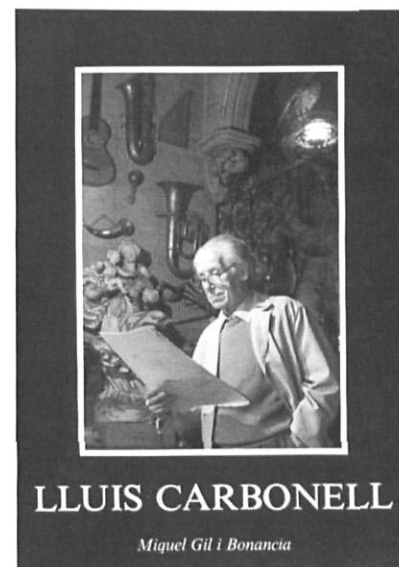
molts dels protagonistes, fins als que prudentment no són esmentats; és un privilegi de l'edat i que ens ajuda a apreciar encara més aquest llibre d'en Miquel Gil, que, malgrat aquesta vocació literària que molts periodistes podríem compartir, finalment es deixa dominar per l'ofici. *Bolados efervescents* és un llibre que només podia escriure un periodista. Escapa a l'abast del literat creador des de la seva taula, per més inspiració de què pugui gaudir. Els periodistes que hem exercit l'ofici o, com defineix en Miquel Gil, «hem fet de la vida», podem escriure un llibre d'aquest estil, possiblement amb molta menys qualitat literària que el que és l'eix del nostre comentari, i ens costarà més crear un relat més estructurat i que s'ajusti als paràmetres de creativitat literària més pura. En Miquel Gil ens deixa aquest testimoni de la capacitat d'observació, de les seves experiències i de la seva joia de viure una professió, joia que va mantenir fins als darrers moments de la seva vida. En els seus *Bolados* s'evidencia que s'ho va passar bé mentre feia aquest llibre com s'ho va passar bé amb la seva feina. El secret i l'encert de l'obra creativa de Miquel Gil no és altre que aquest: passar-s'ho bé amb la feina que va fer tota la seva vida.

Seria lamentable que aquest llibre, modest en aparença i ric en contingut, quedés com una mostra puntual d'un periodista fet i treballat a Girona. *Bolados efervescents* va molt més enllà del gust de l'autor per deixar-nos un testimoni del seu ofici, de les seves moltes vivències. Una lectura reposada i amable, tot el llibre convida a fer-ho, ens acosta al que dèiem en encetar aquestes ratlles: els periodistes tenim una vocació de fons, que és la literatura, però la professió sol dominar la nostra vida. Si som periodistes, aquest fet, aquesta realitat dominarà totes les nostres activitats en la vida i quedarà perfectament reflectida en el moment que situem els escrits en forma de llibre. Seran per sempre llibres de periodistes, en els quals el valor literari pot ser, com en aquest cas, més que notable. Els llibres de periodistes, ja ho hem dit, ens estan reservats als professionals. Un gènere que s'enriqueix amb *Bolados efervescents* del company i amic que ens els ha deixat com un testimoni que caldrà recollir.

J. Víctor Gay

L'últim llibre de Miquel Gil.

Lluís Carbonell i Els rellotges de sol, dos dels llibres publicats per Miquel Gil.